

APSTIPRINU:

Grobiņas Mūzikas un mākslas skolas

direktore M. Bruža M. Bruža
Grobiņā 03.01.2022.

Grobiņas Mūzikas un mākslas skola

(izglītības iestādes nosaukums)

Dirigēšana

(mācību priekšmeta nosaukums)

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja:

Eva Krastiņa-Pucena

(vārds, uzvārds)

(paraksts)

Grobiņas Mūzikas un mākslas skolas
Profesionālās ievirzes izglītības programmas
Vokālā mūzika - Kora klase
Mācību priekšmeta **Dirigēšana** programma

1. Mērķi:

- 1.1. nodrošināt izglītojamam iespēju sagatavoties profesionālās vidējās izglītības ieguvei Kora dirigēšanas izglītības programmā;
- 1.2. sekmēt izglītojamā veidošanos par garīgi attīstītu, brīvu, atbildīgu un radošu personību;
- 1.3. radīt motivāciju izglītības turpināšanai profesionālās vidējās izglītības pakāpē;
- 1.4. sekmēt izglītojamam pozitīvas attieksmes veidošanos pret līdzcilvēkiem.

2. Galvenie uzdevumi:

- 2.1. Nodrošināt sistematizētu pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi kora dirigēšanā.
- 2.2. Sekmēt izglītojamā emocionālo un intelektuālo attīstību.
- 2.3. Atrāsīt izglītojamā muzikalitāti un individuālās radošās spējas.
- 2.4. Attīstīt muzikālo dzirdi, atmiņu, ritma izjūtu.
- 2.5. Attīstīt muzikālo domāšanu.
- 2.6. Sniegt priekšstatu un attīstīt orientēšanos mūzikas žanros, stilos un komponistu daiļradē.
- 2.7. Dirigēšanas tehnikas pamatelementu apgūšana (dirigents – kora vadītājs; dirigenta stāja (roku, ķermeņa, kāju stāvoklis); dirigēšanas mājienu sastāvdaļas (sitiens, punkts, atsitiens); taktēšana uz 2/4;3/4;4/4; dirigēšanas uzsākšana (uzmanību – elpa - iesākums); skaņas noņemšanas moments; dziesmas uzsākšana uz dažādām taktisdaļām; roku locītavas un to plastiskums; labās un kreisās rokas funkcijas (dažādu balsu iestāšanās, izturētas skaņas); dinamikas veidošana (p – f, dim., cresc.)).

3. Programmas apguves ilgums un apjoms.

Mācību priekšmetu *Dirigēšana* izglītojamie apgūst 8. klasē. Mācību periods 1 gads. Mācību nedēļu skaits – 35. Kontaktstundas (mācību stunda 40 minūtes) – 35.

4. Programmas saturs.

4.1. Stundu skaits:

- 4.1.1. kontaktstundas – 35;
- 4.1.2. patstāvīgā darba stundas – 52,5 (1,5 stundas nedēļā).

4.2. Mācību saturs:

- 4.2.1. taktsfigūru apgūšana;
 - 4.2.1.1. diriģenta pamatstājas veidošana;
 - 4.2.1.2. manuālās tehnikas apgūšana;
 - 4.2.1.3. diriģēšanas žesta apgūšana;
- 4.2.2. kora dziesmu partitūru spēlēšana;
- 4.2.3. kora dziesmu balsu dziedāšana;
- 4.2.4. mākslinieciskais izpildījums;
 - 4.2.4.1. ģeometriskā skaņdarba analīze (literārais saturs, mūzikas valoda – mūzikas izteiksmes līdzekļi);
 - 4.2.4.2. skaņdarba iestudēšana.

4.3. Ieteicamais mācību repertuārs:

4.3.1. latviešu tautasdziesmas, piemēram:

- Em.Melngaiļa apd. "Kas tie tādi, kas dziedāja", "Es par tumsu nebēdāju", "Lokatiesi, mežu gali";
- J.Cimzes apd. "Saulīt' vēlu vakarā", "Es redzēju jūriņā", "Sidrabiņa upi bridu", "Rīga dimd", "Div' dūjiņas gaisā skrēja", "Kas tie tādi, kas dziedāja";
- A.Jurjāna apd. "Krauklīt's sēž ozolā", "Pūt, vējiņi";
- Jēk.Mediņa apd. "Noriet saule", "Cekulaina zīle dzied".

4.3.2. oriģināldziesmas, piemēram:

- J.Vītols "Nakts", "Baltā bērzu šūpulītī";
- E.Dārziņš "Nāru dziesma", "Šūpļa dziesma";
- Ald.Kalniņš "Ziemas pasaciņa";
- A.Dargomižskis "Divi kraukļi";
- Fr.Šūberts "Mūzika";
- S.Mence "Ai, bērniņi";
- R.Pauls "Vientuļais namiņš";
- B.Skulte "Lūgšana";
- J.Cīrulis "Karoga dziesma";
- V.A.Mocarts Koris "Klau, flauta" no op. "Burvju flauta";
- K. Sensans "Ziedu koris" no op. "Samsons un Dalila";

4.3.3. nošu krājumi, piemēram:

- *Bērnu mūzikas antoloģija* 1., 3.un 4.daļa -
sast.O.Grāvītis
- *Dziesmubērns*, dziesmas zēnu koriem (2019)

- *Lakstīgala*, pazīstamāko latviešu tautasdziesmu izlase, sakārtojis Roberts Zuika (2003)
- Jāzeps Vītols *Kora dziesmas*, sastād. O.Grāvītis (1961)
- *Latvian Choral Music, Dziesmas bērnu korim, Selected songs for upper voice choir* (2017)
- Latvijas skolu jaunatnes VII Dziesmu un deju svētki *Kora dziesmas* (1995)
- Raimonds Pauls *Latviešu dziesmas bērnu korim ar pavadījumu* (2002)
- Raimonds Pauls *Latviešu tautasdziesmu apdares bērnu korim ar pavadījumu* (2002)
- XXIII Vispārējie latviešu Dziesmu svētki, Jauniešu kora koncerts, repertuārs, dziesmas jauktajiem korim (2003)

4.4. Mācību sasniegumu vērtēšanas prasības.

I pusgads	Ieskaite	<ul style="list-style-type: none"> - diriģēt vienu tautasdziesmas apdari (vismaz divbalsīgu); - spēlēt no galvas tautasdziesmas partitūru; - dziedāt no galvas tautasdziesmas balsis; - tautasdziesmas apdarei vienu balsi spēlēt, otru dziedāt no nošu partitūras.
II pusgads	Noslēguma eksāmens	<ul style="list-style-type: none"> - diriģēt divas mazās formas dažāda rakstura kora dziesmas (oriģināldziesmas vai tautasdziesmu apdares, vismaz divbalsīgas, 2/4, 3/4, 4/4 taktsmēros); - 1.dziesma: diriģēšana pie klavierēm; - 2.dziesma: darbs ar skolas kori; - spēlēt no galvas vienas kora dziesmas partitūru. dziedāt no galvas visas balsis, spēlēt vienu balsi, otru dziedāt līdzī; - īsa kora dziesmas analīze, kolokvijs.

4.5. Izglītojamā mācību sasniegumu vērtēšanas formas, veidi un kārtība.

4.5.1. Vērtēšanas formas (izmanto praktiski produktīvo vērtēšanas formu):

- 4.5.1.1. programmas atskaņošana;
- 4.5.1.2. tehnisko prasmju pārbaude.

4.5.2. Vērtēšanas veidi:

- 4.5.2.1. kārtējā pārbaude – sistemātiska informācijas vākšana par audzēkņa mācību sasniegumiem;
- 4.5.2.2. ieskaite ar diferencētu vērtējumu;
- 4.5.2.3. eksāmens.

4.5.3. Izglītojamā mācību sasniegumus vērtē salīdzinājumā ar plānotajiem rezultātiem, raksturojot mācību priekšmeta programmas vai tās daļas apguves līmeni. Mācību priekšmeta vai tās daļas apguve tiek vērtēta ar atzīmi 10 ballu vērtējuma skalā (skatīt Pielikums).

5. Mācību darba formas, metodes.

- 5.1. Mācību stundas – kontaktstundas 40 minūtes;
- 5.2. Patstāvīgā darba stundas;
- 5.3. Kontrolstundas, ieskaite, eksāmens.

6. Satura apguvei nepieciešamā aprīkojuma apraksts.

Mācību stundas un praktiskās nodarbības notiek telpā, kuras aprīkojumā ietilpst – klavieres, krēsls, spogulis, nošu pulsts.

Ieskaite un eksāmens notiek zālē. Aprīkojumā ietilpst - klavieres, kora podestī, un citas nepieciešamās lietas.

Mācību sasniegumu vērtēšanas komponenti un vērtēšanas skala
mācību priekšmetam *Dirigēšana*

10 balles - izcili	Izglītojamais parāda izcilas zināšanas un prasmes, kas pārsniedz attiecīgās klases mācību programmas apjomu. Ir augsti attīstītas muzikālās spējas un kora dirigēšanas tehnika. Izrāda īpašu interesi un zināšanas dziesmas analizē, kā arī ir spējīgs mākslinieciski augstvērtīgi nospēlēt kora partitūru un nodziedāt kora partijas.
9 balles - teicami	Izglītojamais parāda teicamas zināšanas un prasmes atbilstoši attiecīgās klases mācību programmas prasībām. Ir augsti attīstītas muzikālās spējas un kora dirigēšanas tehnika. Prot radoši pielietot iegūtās zināšanas un teicami nospēlēt kora partitūru un nodziedāt kora balsis
8 balles - ļoti labi	Izglītojamā zināšanas ir daudzpusīgas, pamatīgas. Izglītojamais prot zināšanas un prasmes pielietot dirigējot un atbildot uz jautājumiem par dziesmas analīzi, tomēr vērojamas atsevišķas neprecizitātes, nesvarīgi trūkumi.
7 balles - labi	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības. Izglītojamais prot zināšanas un prasmes pielietot dirigējot, uzdoto veic apzinīgi, taču dirigēšanas tehnikā, kora partitūras spēlē, kora balsu dziedāšanā, dziesmas analīzes jautājumu atbildēs sastopami daži nesvarīgi trūkumi.
6 balles - gandrīz labi	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības. Izglītojamais zina un saprot pamatjēdzienus un muzikālas likumsakarības kora dirigēšanā, orientējas kora partitūrā, taču zināšanas un prasmes ir nepietiekami stabilas un pārliecinošas.
5 balles - viduvēji	Mācību programma apgūta 60% apjomā, kolektīvās muzicēšanas prasmēs ir daudz trūkumu un nepilnību.
4 balles - gandrīz viduvēji	Izglītojamais mācību vielu apguvis 50% apjomā. Zināšanas un prasmes ir ievērojami nepilnīgas, uzdoto veic bez intereses.
3 balles - vāji	Zināšanas un prasmes apgūtas virspusēji, tās ir nepietiekošas (mazāk nekā 50%). Izglītojamais pieļauj daudz kļūdu, neizpilda skolotāja norādījumus.
2 balles - ļoti vāji	Apgūtas atsevišķas zināšanas un prasmes, taču nav vajadzīgās spējas un prasmes kora dirigēšanā. Nav intereses par kora dirigēšanu.
1 balle - ļoti, ļoti vāji	Nav izpratnes par priekšmeta būtību un iemaņu tajā.